

บทบาทของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

ตามการรับรู้ของตนเอง

นางสาวสมใจ แก่นสิงห์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-435-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015918

I 17613492

ROLES OF TEACHERS ON SCHOOL HEALTH PROGRAMS IN SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION
FIVE, AS PERCEIVED BY THEMSELVES

Miss Somjai Kansing

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-435-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ตามการรับรู้ของตนเอง

โดย นางสาวสมใจ แก่นสิงห์

ภาควิชา พลศึกษา

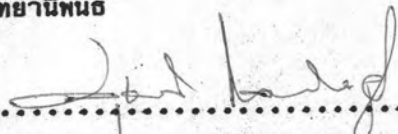
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์

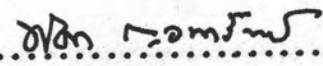

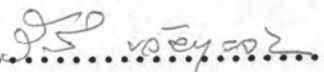
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

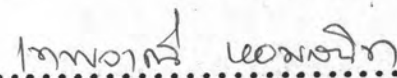

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์สุชาติ ไสมประยูร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญจันทร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวดี ทอมสนิท)

สนใจ แก่นสิงห์ : บทบาทของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ตามการรับรู้ของตนเอง (ROLES OF
TEACHERS ON SCHOOL HEALTH PROGRAMS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION FIVE, AS PERCEIVED BY THEMSELVES
อ.ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์ 127 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารolesของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียน
มัธยมศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม
เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน 4 ด้าน ส่งไปยังตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่ครูประจำชั้น
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จำนวน 428 คน ได้รับ
แบบสอบถามกลับคืนมา 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.72 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดย
หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
(One-way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของเซฟเฟ
(Scheffe' test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5
อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาบทบาทของครูทั้ง 4 ด้าน พบว่า ครูมีบทบาทอยู่ในระดับปาน
กลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ด้านการบริการสุขภาพ และด้านการสอน
สอดแทรกสุขภาพและการแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพ ส่วนบทบาทในด้านการประสานงานกับหน่วยงาน
สาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

2. การเปรียบเทียบบทบาทของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาด
กลาง และขนาดเล็ก พบว่า ครูมีบทบาทต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาบทบาทของครูทั้ง 4 ด้าน พบว่า ครูมีบทบาท 3 ด้าน ได้แก่
ด้านการบริการสุขภาพ ด้านการสอนสอดแทรกสุขภาพและการแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพ และด้านการ
ประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของครูที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา พลศึกษา

สาขาวิชา สุขศึกษา

ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SOMJAI KANSING : ROLES OF TEACHERS ON SCHOOL GEALTH PROGRAMS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE, AS PERCEIVED BY THEMSELVES. THESIS ASVISOR : ASST. PROF. PACHARA KANJANARUNA, 127 pp.

The purposes of the research were to study and compare the roles of teachers on school health programs in secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General Education, Educational Region Five, as varied by the various sizes of schools, The constructed questionnaires concerning school health programs in four areas were sent to the samples of 428 classroom teachers in the secondary schools under the Jurisdiction of the Department of General Education, Educational Region Five. Three hundred and eighty four questionnaires accounted for 89.72 % of the total were returned. The data were then analyzed in terms of the percentage, arithmetic means, standard deviations, One-way analysis of variance, and Scheffe' test.

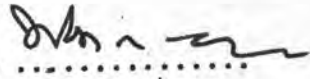
The results were as follows :

1. The roles on school health programs of the secondary school teachers in the Educational Region Five were at the medium level, However, when considered their roles in each of the four areas, it was found that their roles were at the medium level in three areas : providing healthful environments, providing health services, and providing teaching which combines health education with other subjects and health guidance, but their roles in coordinating with other organizations involving school health programs was at the low level.

2. The comparison of the roles of the teachers on School health programs among the three different sizes of schools was statistically significant at the .05 level. When considered their roles in each area, it was found that there were statistically significant differences at the level of .05 in the three areas : providing health services, providing teaching which combines health education with other subjects and health guidance, and providing coordinating with other organizations involving school health programs, but there was no statistically significant difference among their roles in providing healthful environment.

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์พัชรา ภาณุจรรย์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์สุชาติ โสภประยูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณี สุรสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี ทอมสนธิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พะเยาว์ ตันมณี อาจารย์ทวีสิทธิ์ ลิทธิกร อาจารย์ ดร.ธนวรรณ อี่ยมสมบูรณ์ และอาจารย์ ดร.พรสุข ทุนนรินทร์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา ๕ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ รวมทั้งคณะครู อาจารย์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ชาย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการทำวิจัย ด้วยดีเสมอมา ตลอดจนขอขอบคุณ อาจารย์ไพโรจน์ โจ้ตศาสตร์กุล ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบ เป็น เครื่องบูชาพระคุณแก่ คุณพ่อ คุณแม่ และ ครูอาจารย์ทุกท่านที่เคยอบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
คำจำกัดความในการวิจัย	6
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	8
การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	13
3 วิธีดำเนินงานวิจัย	17
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	17
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
การวิเคราะห์ข้อมูล	20
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	98
ประวัติผู้วิจัย	127

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากร	18
2	จำนวนและคำร้อยละของครูจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบ	23
3	จำนวนและคำร้อยละของครูจำแนกตามประสบการณ์ในการศึกษาอบรม เกี่ยวกับ โครงการสุขภาพในโรงเรียน	32
4	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับบทบาทของครูที่มีต่อการจัด สิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ..	34
5	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับบทบาทของครูที่มีต่อการบริการสุขภาพ	38
6	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับบทบาทของครูที่มีต่อการสอน สอดแทรกสุขศึกษาและการแนะนำ เกี่ยวกับสุขภาพ	42
7	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับบทบาทของครูที่มีต่อการประสานงาน กับโครงการสุขภาพในโรงเรียน	46
8	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับบทบาทของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพ ในโรงเรียน	49
9	เปรียบเทียบบทบาทของครูที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพตามขนาดของ โรงเรียน	50
10	เปรียบเทียบบทบาทของครูคือการบริการสุขภาพตามขนาดของ โรงเรียน	54
11	เปรียบเทียบบทบาทของครูที่มีต่อการสอนสอดแทรกสุขศึกษาและการแนะนำ เกี่ยวกับสุขภาพตามขนาดของโรงเรียน	58
12	เปรียบเทียบบทบาทของครูที่มีต่อการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ โครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามขนาดของโรงเรียน	61
13	เปรียบเทียบบทบาทของครูที่มีต่อโครงการสุขภาพในโรงเรียนตามขนาดของ โรงเรียน	64